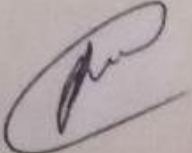

АНОТАЦІЯ

Мікробіологічними, молекулярно-генетичними та статистичними методами було проаналізовано вплив ферментів поліфосфатаз PPN1 та PPX1 на процес міжклітинної взаємодії. У роботі використовувались *Saccharomyces cerevisiae*, дефектні за генами поліфосфатаз та культури клітин ссавців. Досліджувався вплив поліфосфатаз на адгезивні властивості дріжджів; цитоморфологічні зміни клітин ссавців при взаємодії з дріжджами та експресія стрес-індукованих генів у дріжджів після взаємодії з клітинами ссавців. Встановлено, що клітини дріжджів здатні досить ефективно прикріплюватися до клітин ссавців за рахунок з'єднання з цукровими залишками манози та галактози, а також за допомогою ферум-асоційнованих зв'язків. Як клітини дріжджів, так і клітини ссавців є активними учасниками процесу адгезії і вимагають синтезу білків *de novo*. Величина адгезії мало залежить від дефектності штамів за поліфосфатазами. Роль поліфосфатаз прослідковується в ефектах дії дріжджів на цитоморфологічні особливості клітин ссавців, адже клітини дріжджів дефектні за даними генами викликали найбільше цитоморфологічних змін в клітинах ссавців. Окрім того вивчення експресії стрес-індукованих генів в клітинах дріжджів, перш за все, вказує на стресовий характер взаємодії клітин дріжджів із клітинами ссавців, по-друге, що в клітинах дріжджів дефектних за генами поліфосфатаз реалізуються різні шляхи відповіді на взаємодію із клітинами ссавців.

Кваліфікаційна робота викладена на 63 сторінках, ілюстрована 3 таблицями та 23 рисунками, має 2 додатка. Список використаних джерел включає 58 робіт.

Ключові слова: поліфосфатази, *Saccharomyces cerevisiae*, адгезія, міжклітинна взаємодія.

 / Теретяко І. А.